

VAHETULT ENNE RISTILÖÖMIST

KUI Jeesus ja tema süüdistajad olid Herodese juurde minemas, pöördus Meister apostel Johannese poole ja ütles: „Johannes, sa ei saa minu heaks enam midagi teha. Mine mu ema juurde ja too ta siia, et ta enne mu surma mind näeks.” Meistri palvet kuulnud, oli Johannesele küll vastumeelt teda vaenlaste sekka üksi jätta, kuid ta kiirustas Betaaniasse, kus surnuist üles äratatud Laatsaruse õdede Marta ja Maarja majja oli ootama kogunenud kogu Jeesuse pere.

² Sõnumitoojad olid hommikul mitu korda Marta-le ja Maarjale kohtumõistmise käigu kohta uudiseid toonud. Kuid Jeesuse perekond jõudis Betaaniasse alles mõni minut enne seda, kui Johannes saabus Meistri sooviga näha enne surma oma ema. Kui Johannes Sebedeus oli neile rääkinud kõigest, mis pärast Jeesuse kesköist vahistamist oli juhtunud, läks Maarja kohe Johannesega kaasa oma vanimat poega vaatama. Selleks ajaks kui Maarja ja Johannes linna jõudsid, oli Jeesus Rooma sõdurite saatel, kes pidid ta risti lööma, juba Kolgatale jõudnud.

³ Kui Jeesuse ema Maarja asus koos Johannesega teele, et oma poega näha, keeldus ka Meistri õde Rutt ülejäänud pereliikmetega maha jäämast. Et ta oli kindlalt otsustanud oma emaga kaasa minna, ühines temaga ka vend Juudas. Ülejäänud perekonnaliikmed jäid Betaaniasse Jaakobuse hoole alla ning Taavet Sebedeuse sõnumitoojad tõid neile peaaegu iga tund teateid selle kohta, kuidas nende vanima venna Jeesus Naatsaretlase surmasaatmisega seotud kohutavad toimingud kulgevad.

1. JUUDAS ISKARIOTI LÖPP

¹ Jeesuse ülekuulamine Pilatuse ees lõppes reede hommikul kella poole kaheksa paiku, kui Meister anti Rooma sõdurite valve alla, kes pidid ta risti lööma. Niipea kui roomlased Jeesuse enda hoolde võtsid, läks juudi valvurite kapten oma meestega templi keskusesse. Ülepreester ja tema Suurkohtu liikmetest kaaslased tulid kohe valvurite kannul ning siirdusid otse oma tavalisse kooskäimispaika, templi tahatud kivist saali. Siin ootasid neid ees paljud teised Suurkohtu liikmed, kes tahtsid teada, mis Jeesusega oli tehtud. Kui Kaifas parajasti Jeesuse ülekuulamisest ja süüdimõistmisest Suurkohtule aru andis, ilmus nende ette Juudas, kes nõudis tasu oma osa eest Meistri vahistamises ja surmamõistmises.

² Kõik need juudid jälestasid Juudast, nad suhtusid reeturisse ülima põlgusega. Kogu Jeesuse üle toimunud kohtumõistmise aja Kaifase ja hiljem Pilatuse ees oli Juudas oma reeturliku käitumise pärast südametunnistusepiinu tundnud. Ja tasapisi hakkasid ka hanema ka tema ootused tasu suhtes, mida ta Jeesuse äraandjana oma teenete eest lootis saada. Talle ei meeldinud juudi ametimeeste jahedus ja tõrjuvus, ent ta lootis siiski oma argpüksliku käitumise eest helledesti tasutud saada. Ta ootas, et teda kutsutaks Suurkohtu täiskogu ette, kus ta kuuleks ülistusi ja kohaseid aus-tusavaldusi teene eest, mis ta enda arvates oma rahvale oli osutanud. Seepärast võib ette kujutada selle enesekeskse reeturi suurt üllatust, kui ülepreestri teener koputas talle õlale, kutsus ta saalist välja kõrvale ja ütles: „Juudas, mind määrati sulle Jeesuse reetmise eest tasuma. Siin on su palk.” Ja seda öeldes andis Kaifase teener Juudale koti kolmekümne hõbeseekliga — mis oli tol ajal hea ja terve orja hind.

³ Juudas oli vapustatud, lausa sõnatu. Ta tormas tagasi, et saali siseneda, kuid uksehoidja tõkestas tal tee. Ta tahtis Suurkohtu poole pöörduda, aga teda ei lastud sisse. Juudas ei suutnud uskuda, et need juudi valitsejad lasid tal oma sõbrad ja oma Meistri reeta ning pakkusid seejärel tasuks kolmekümnet hõbeseeklit. Ta tundis end alandatuna, tema illusioonid olid purustatud ja ta oli ülimalt rusutud. Ta lahkus templist otsekui transis. Rahakoti poetas ta automaatselt oma sügavasse taskusse, samasse taskusse, kus ta oli nii kaua hoidnud kotti apostlite rahaga. Ja ta järgnes läbi linna rahvahulgale, kes oli teel ristilöömist vaatama.

⁴ Juudas nägi kaugel, kuidas rist, millele Jeesus oli naelutatud, üles tõsteti, ning seda näinud, tormas templisse tagasi, trügis jõuga uksehoidjast mööda Suurkohtu ette, kes ikka veel oma istungit pidas. Reetur oli peaaegu hingetu ja suures segaduses, kuid suutis veel kogelda: „Ma olen patustanud, sest olen reetnud süütu vere. Te olete mind solvanud. Olete pakkunud mulle tasuks minu teo eest raha — ühe orja hinna. Ma kahetsen, et seda tegin; siin on teie raha. Ma tahan sellest süüst vabaneda.”

⁵ Kui juutide valitsejad Juuda sõnu kuulsid, irtitasid nad tema üle. Üks neist, kes istus Juuda lähedal, andis talle märku saalist lahkuda, sõnades: „Roomlased on sinu Meistri juba hukanud, miks peaks sinu süü meid huvitama? Hoolitse selle eest ise — ja tee, et minema saad!”

⁶ Suurkohtu saalist lahkudes võttis Juudas kotist kolmkümmend hõbeseeklit ja viskas need templipõrandale laiali. Tempelist lahkudes oli äraandja lausa endast väljas. Juudas oli aru saamas patu tõelisest olemusest. Kadunud oli kogu selle pahateo võlu ja lumm ning joobumus sellest. Nüüd seisis pahategija üksi, silmitsi oma illusioonid kaotanud ja pettunud hinge kohtuotsusega. Patu sooritamine oli lummas ja seiklusrikas, kuid nüüd tuli tal olla vastakuti selle tagajärgena — paljaste ja ebaromantiliste faktidega.

⁷ Kunagine maapealse taevariigi saadik kõndis nüüd Jeruusalemma tänavail hüljatuna ja üksi. Tema ahistus oli meeletu ja peaaegu täielik. Ta eksles läbi linna väljapoole linnamüüre, Hinnomi oru kohutavasse üksildusse, kus ronis järskudest kaljudest üles, võttis oma rüütl võõ, sidus selle ühe otsa väikese puu külge ja teise oma kaela ümber ning hüppas kuristikku. Enne kui ta suri, andis tema närviliste käte seotud sõlm järele ja äraandja keha purunes vastu teravaid kaljunukke.

2. MEISTRI SUHTUMINE

¹ Kui Jeesus vahistati, teadis ta, et tema töö maa peal sureliku inimesena on lõpule jõudnud. Ta sai selgesti aru, missugust surma sureb, ja tema üle peetava niinimetatud kohtumõistmise üksikasjad huvitasid teda vähe.

² Enne Suurkohtu liikmete poolt korraldatud kohtuistungit keeldus Jeesus valet vandunud tunnistajate tunnistustele vastamast. Temalt saadi alati vastus ainult ühele küsimusele, olenemata sellest, kas selle oli esitanud sõber või vaenlane — küsimusele, mis puudutas tema maise missiooni olemust ja jumalikkust. Kui talt küsiti, kas ta on Jumala Poeg, vastas ta alati. Uudishimuliku ja õela Herodese juuresolekul keeldus ta visalt suud avamast. Pilatuse ees rääkis ta vaid siis, kui tema sõnad võisid aidata Pilatusel või mõnel teisel siiral inimesel paremini tõde ära tunda. Jeesus oli oma apostlitele õpetanud, et pärleid sigade ette heita on asjatu, ja nüüd julges ta oma õpetust ka tegelikkuses rakendada. Tema käitumine neil hetkedel oli parim näide inimloomuse kannatlikust alistuvusest, millega liitus jumaliku olemuse majesteetlik vaikus ja pühalik väarikus. Ta oli täiesti valmis arutama Pilatusega kõiki küsimusi, mis olid seotud tema vastu esitatud poliitiliste süüdistustega — ükskõik millist küsimust, mis tema arvates maavalitseja pädevusse kuulus.

³ Jeesus oli veendunud, et Isa soovis tema alistumist kõigi teiste surelike loodudolendite kombel inimeste

maailmas loomulikule ja tavapärasele sündmusteahelale, ning keeldus seepärast rakendamast oma sotsiaalselt lühinägelike ja vaimupimedate kaassurelike intriigide tagajärgede mõjutamiseks isegi oma puhtinimlikku veenmisoskust. Jeesus küll elas ja suri Urantial, aga kogu tema inimlik elutee oli algusest lõpuni vaatepilt, mis pidi mõjutama ja õpetama kogu tema loodud ja katkematult alal hoitud universumi.

⁴ ¶ Need lühinägelikud juudid nõudsid sündsusetu lärmakusega Meistri surma, seevastu tema seisis seal kohutavas vaikus ühe rahva — tema enda maise isa rahva — surmastseeni jälgides.

⁵ ¶ Jeesus oli omandanud iseloomu, mis suutis jätkuvate tarbetute solvangutega silmitsi seistes meelerahu säilitada ja oma väarikuse maksma panna. Teda ei hirmutanud miski. Kui Hannase teener teda algul ründas, märkis ta ainult, et tuleks kutsuda tunnistajad, kes korrakohaselt tema vastu tunnistaksid.

⁶ Niinimetatud kohtumõistmist Pilatuse ees algusest lõpuni pealt vaadanud taevaväed pidid kirjeldama seda kogu universumile kui stseeni „Pilatuse Jeesuse kohtu ees”.

⁷ Kui Kaifase ees olid kõik valetunnistused kokku varisenud, ei kõhelnud Jeesus vastamast ülempreestri küsimusele, tunnistades ise seda, mille alusel nad tahtsid teda jumalateotuses süüdi mõista.

⁸ Meister ei ilmutanud Pilatuse heasoovlike, kuid loidude katsete vastu teda vabastada kordagi vähimatki huvi. Ta tundis Pilatusele tõesti kaasa ja püüdis siiralt tema tumedat meelt valgustada. Kõigisse Rooma maavalitseja üleskutsetesse, et juudid loobuksid Jeesuse vastu esitatud kuriteosüüdistustest, suhtus ta täiesti ükskõikselt. Kogu selle kurva katsumuse aja käitus ta lihtsa väarikuse ja tagasihoidliku majesteetlikkusega. Ta ei pannud kahtluse alla isegi oma tulevaste mõrvarite siirust, kui need küsisid, kas ta on „juutide kuningas”. Vaid väga väheste täpsustustega võttis ta selle nimetuse omaks, teades, et ehkki nad on otsustanud ta tagasi lükata, jääb tema nende rahva viimaseks tõeliseks juhiks, ja just vaimses mõttes.

⁹ Jeesus ei rääkinud nende kohtuistungite ajal peaaegu midagi, kuid tema vähestest sõnadest piisas, et näidata kõigile surelikele, milline täiuslik inimloomus võib välja kujuneda partnerluses Jumalaga, ja ilmutada kogu universumile, kuidas Jumal saab avalduda loodud-olendi elus, kui loodud-olend tõesti otsustab Isa tahet täita ja elava Jumala aktiivseks pojaks saada.

¹⁰ Tema armastuse teadmatute surelike vastu tõi täielikult esile kannatlikkus ja suur enesevalitsemine

tooreste sõdurite ja mõtlematute teenrite pilgete, hoopide ja tõugete all. Ta isegi ei vihastanud, kui nad ta silmad kinni sidusid ja teda näkku lüües pilkavalt hüüdsid: „Kuuluta meile, kes see oli, kes sind löi.”

¹¹ Pilatus ei teadnud isegi oma sõnades sisalduva tõe määra, kui ta Jeesust pärast piitsutamist rahvahulga ette tuues hüüdis: „Ennäe inimest!” Hirmust haaratud Rooma maavalitseja ei osanud tõesti aimata, et universum vaatas sel hetkel hinge pidades seda ainulaadset vaatepilti oma armastatud Suveräänist, kes pidi taluma oma pimestatud ja allakäinud surelike alamate mõnituste ja hoopide alandust. Ning Pilatuse sõnad kajasid kõikjalt Nebadonist tagasi: „Ennäe Jumalat ja inimest!” Sellest päevast saadik on loendamatud miljonid vaadanud seda inimest ja Havona Jumal, universumite universumi kõrgeim valitseja, peab meest Naatsaretist selle aja ja ruumi kohaliku universumi surelike loodud-olendite ideaaliks. Kogu oma võrratu elu ilmutas ta alati inimesele Jumalat. Nüüd, neis oma sureliku elujärgu viimastes episoodides ja sellele järgnenud surmas ilmutas ta uuesti ja liigutavalt inimest Jumalale.

3. USALDUSVÄÄRNE TAAVET SEBEDEUS

¹ Varsti pärast seda, kui Jeesus oli pärast ülekuulamist Pilatuse ees Rooma sõduritele üle antud, kiirustas templivalvurite salk Ketsemani Meistri poolehoidjaid laiali ajama või vahistama. Ent poolehoidjad olid juba ammu enne nende saabumist laiali läinud. Apostlid olid taandunud valitud peidupaikadesse, kreeklased hargnenud erinevatesse Jeruusalemma kodudesse; ka ülejäänud jüngrid olid kadunud. Taavet Sebedeus oligi arvanud, et Jeesuse vaenlased tulevad tagasi, seepärast viis ta juba varakult viis-kuus telki jäärakust üles kohta, kus Meister oli nii sageli omaette palvetamas ja palveldamas käinud. Ta tahtis siin peidus olla ja samal ajal oma sõnumitoojate keskust või koordineerimispunkti pidada. Vaevalt oli Taavet laagrist lahkunud, kui saabusidki templivalvurid. Leidmata kedagi eest, leppisid nad laagri mahapõletamisega ja kiirustasid templisse tagasi. Nende ettekannet kuuldes tõdes Suurkohus rahuloluga, et Jeesuse poolehoidjad on hirmunud ja alistunud ega ole mingit ohtu, et puhkeb mäss või Jeesust püütakse hukkajate käest päästa. Lõpuks ometi said nad kergemalt hingata ja nii läksid nad laiali, igaüks oma teed, paasapühaks valmistuma.

² Niipea kui Pilatus oli Jeesuse Rooma sõduritele ristilöömiseks üle andnud, kiirustas üks sõnumitooja Ketsemani sellest Taavetile teatama ja viie minuti pärast olid jooksjad juba teel Betsaidasse, Pellasse,

Filadelfiasse, Siidonisse, Sekkemisse, Hebronisse, Damaskusesse ja Aleksandriasse. Ning need sõnumitoojad viisid kõigile teate, et roomlased löövad juudi juhtide tungival nõudmisel Jeesuse risti.

³ Kogu selle traagilise päeva saatis Taavet umbes iga poole tunni tagant sõnumitoojatega apostlitele, kreeklastele ja Betaaniasse Laatsaruse majja kogunenud Jeesuse maisele perele teateid, kuni lõpuks läks teele teade, et Meister on hauda sängitatud. Kui nad lahkusid uudisega, et Jeesus on maetud, lubas Taavet oma kohalike jooksjate rühma paasapüha ja sabbatit pidama ning puhkama, käskides neil tulla pühapäeva hommikul vaikselt tema juurde Nikodeemose majja, kuhu ta kavatses Andrease ja Siimon Peetrusega mõneks päevaks varjuda.

⁴ See iseäraliku mõttelaadiga Taavet Sebedeus oli ainus Jeesuse juhtivatest jüngritest, kes kaldus Meistri väidet, et ta sureb ja „tõuseb kolmandal päeval jälle üles”, sõna-sõnalt ja iseenesestmõistetavana võtma. Taavet oli kunagi kuulnud Meistrit seda ennustamas ning et ta võttis kõike sõna-sõnalt, tegi ta nüüd ettepaneku koguda oma sõnumitoojad pühapäeva varahommikul Nikodeemose majja kokku, et nad oleksid käepärast ja saaksid uudist Jeesuse surnuist ülestõusmisest kohe levitama asuda. Taavet avastas varsti, et ükski Jeesuse poolehoidja ei looda, et ta nii ruttu haust tagasi pöördub, seepärast rääkis ta oma usust vähe ja teavitas kogu sõnumitoojate väe kokkukoondamisest pühapäeva varahommikuks ainult jooksjaid, kes olid saadetud reede ennelõunal kaugematesse linnadesse ja uskujate keskustesse.

⁵ Nii pidasid Jeruusalemma ja selle ümbrusesse laiali paisatud Jeesuse poolehoidjad tol ööl paasapüha ja jäid ka järgmisel päeval igaüks omaette.

4. ETTEVALMISTUSED RISTILÖÖMISEKS

¹ Kui Pilatus oli rahvahulga ees oma käed puhtaks pesnud, püüdes nii pääseda süüst, et oli lasknud süütu mehe risti lüüa, sest kartis juudi valitsejate kätsemisele vastu astuda, käskis ta Meistri Rooma sõduritele üle anda ning nende kaptenil Jeesus kohe risti lüüa. Saanud Jeesuse enda valve alla, viisid sõdurid Meistri tagasi pretooriumi õue, võtsid tal Herodese antud rüü seljast ja riietasid ta tema enda rõivastesse. Sõdurid pilkasid ja mõnitasid teda, kuid füüsiliselt enam ei nuhelnud. Nüüd oli Jeesus Rooma sõdurite seas üks. Ta sõbrad varjasid end, ta vaenlased olid oma teed läinud, isegi Johannes Sebedeust polnud enam tema kõrval.

² Veidi pärast kaheksat andis Pilatus Jeesuse sõduritele üle ja natuke enne üheksat asuti teele ristilöömispaika. Selle enam kui poole tunni pikkuse teekonna vältel ei lausunud Jeesus sõnagi. Suure universumi haldusasjad olid peaaegu seiskunud. Gabriel ja Nebadoni tähtsaimad valitsejad olid kas Urantiale kogunenud või jälgisid mujal tähelepanelikult peainglite ettekandeid, püüdes hoida end kursis sellega, mis juhtub Urantial Inimese Pojaga.

³ Selleks ajaks kui sõdurid olid valmis koos Jeesusega Kolgatale minema, oli Meistri ebataoline meelerahu ja erakordne väarikus, tema kaebusteta vaikimine, neile muljet avaldanud.

⁴ Viivituse enne Jeesusega ristilöömispaika teele asumist oli põhjustatud kapteni viimasel hetkel tehtud otsus võtta kaasa ka kaks surmamõistetud röövlit; Rooma kapten arvas, et kui Jeesus sel hommikul risti lüüakse, siis võivad need kaks koos temaga surra, ootamata paasapüha pidustuste lõppu.

⁵ Niipea kui röövlid olid ette valmistatud, viidi nad õuele, kus nad üksisilmi Jeesust vaatasid, üks neist nägi teda esimest korda, teine aga oli teda sageli kõnelemas kuulnud, nii templis kui ka palju varem Pella laagris.

5. JEESUSE SURMA SEOS PAASAPÜHAGA

¹ Jeesuse surmal pole juutide paasapühaga otsest seost. Meister andis, tõsi küll, oma lihaliku elu sellel päeval, juutide paasapühaks valmistumise päeval, peaaegu samal ajal paasalammaste ohverdamisega templis. Ent see kokkusattumus ei tähenda, et Inimese Poja surm maa peal oli kuidagi seotud juutide ohverdamiskorraga. Jeesus oli juut, kuid Inimese Pojana maailmade surelik. Eelpool kirjeldatud sündmused, mis viisid Meistri ristilöömistunnini, näitavad piisavalt selgesti, et tema surm sel ajal oli täiesti loomulik inimeste juhitud asjadekäik.

² See oli inimene, mitte Jumal, kes kavandas ja viis läbi Jeesuse hukkamise ristil. Tõsi, Isa keeldus küll sekumast inimlike sündmuste kulgu Urantial, kuid Paradiisi-Isa ei käskinud ega nõudnud oma Poja surma, nii nagu see maa peal toimus. Jeesus oleks pidanud igal juhul varem või hiljem mingil moel oma surelikust kehast, lihalikust elust loobuma, aga ta oleks võinud seda teha loendamatu muudel viisidel, pidamata surema ristil kahe röövli vahel. Kõik see oli inimeste, mitte Jumala tegu.

³ Ristimise ajaks oli Meister juba omandanud maa peal ja lihas talle vajaliku kogemuse, mis oli tarvi-

lik tema seitsmenda ja viimase universumiannetumise lõpuleviimiseks. Selleks ajaks oli Jeesuse maapealne ülesanne täidetud. Kogu tema hilisem elu ja isegi surm oli tema puhtisiklik hoolekandetöö selle ja teiste maailmade surelike loodud-olendite heaoluks ja ülendamiseks.

⁴ Heade sõnumite evangeelium, mille järgi inimene võib usu kaudu saada vaimus teadlikuks endast kui Jumala pojast, ei sõltu Jeesuse surmast. Meistri surm on küll taevariigi evangeeliumile tohutult valgust heitnud, kuid ta elu tegi seda veel enam.

⁵ Kõik, mis Inimese Poeg maa peal ütles või tegi, kaunistas suuresti õpetust sellest, et inimene on Jumala poeg ja et kõik inimesed on vennad. Kuid need Jumala ja inimeste vahelised tähtsad suhted sisalduvad juba universumi tõsiasjades, et Jumal armastab oma loodud-olendeid ja et tema jumalikud Pojad on loomuomaselt armulikud. Need inimese ja tema Looja vahelised liigutavad ja jumalikult kaunid suhted selles maailmas ja kõigis muudes maailmades üle kogu universumite universumi on olemas olnud igavesti ega sõltu mitte mingil moel aeg-ajalt toimuvatest Jumala Loojate-Poegade annetumistest, kes võtavad endale nende loodud intellektide olemuse ja kuju osana hinnast, mida nad peavad maksma piiramatu suveräänsuse lõpliku saavutamise eest oma kohalikes universumites.

⁶ Taevane Isa armastas maailma surelikku inimest enne Jeesuse elu ja surma maa peal täpselt sama palju kui pärast seda inimese ja Jumala partnerluse transtendentset ilmutust. See Nebadoni Jumala Urantial inimesena kehastumise vägev toiming ei saanud täius-tada igavest, lõpmatut ja kõikset Isa, ent see rikastas ja valgustas kõiki teisi Nebadoni universumi haldajaid ja loodud-olendeid. Taevane Isa ei armasta meid Miikaeli annetumise tõttu rohkem, küll aga kõik teised taevased intellektiolendid. Ning seda seepärast, et Jeesus mitte ainult ei ilmutanud Jumalat inimesele, vaid ta ilmutas uuesti ka inimest Jumalatele ja universumite universumi taevastele intellektiolenditele.

⁷ Jeesus ei surnud ohvrina patu lunastamiseks. Ta ei lepitanud mingit inimsoo sünnipärast moraalist süüd. Inimsool pole Jumala ees niisugust süüd. Süü puudutab puhtisiklikku pattu ja teadlikku, tahtlikku mässu Isa tahte ja tema Poegade valitsemise vastu.

⁸ Jumala Paradiisi-Poegade annetumiskaval pole patu ja mässuga mingit seost, ehkki meile näib, et päästmiskava on annetumiskava ajutine osa.

⁹ Jumal oleks Urantia surelikud päästnud täpselt sama tõhusalt ja eksimatu kindlusega, kui teadmatute

surelike julmad käed poleks Jeesust surmanud. Kui maapealsed surelikud oleksid võtnud Meistri meelsasti vastu ja ta oleks lahkunud Urantialt oma lihalikku elu vabatahtlikult loovutades, siis poleks see kahjusta-

nud Jumala armastuse ja Poja halastuse — Jumala poja seisuse — fakti. Teie, surelikud, olete Jumala pojad, ja selle tõe muudab teie tegelikuks isiklikuks kogemuseks ainult üks asi, teie vaimust sündinud usk.